

MDT 655.255.1

ČESkoslovenská STÁTNÍ NORMA

Schválena: 26. 10. 1987

ČSN 88 0410

KOREKTURNÍ ZNAMÉNKA PRO SAZBU
 Pravidla používání
ČSN 88 0410**ČSN 88 0410 (eqv ST SEV 5793-86)**

Znaky korekturní pro použití v normě. Symbols for text correction and their use.

Tato norma je překladem ST SEV 5793-86 Korekturní znaménka pro sazbu. Pravidla používání.

V normě jsou upraveny a doplněny příklady na provádění korektur.

Ve smluvních právních vztazích při hospodářské a vědeckotechnické spolupráci mezi státy, které normu RVHP schválily, se používá (v odvolávkách ve smluvních dokumentech) přímo norma RVHP.

Tato norma platí pro korekturní znaménka na vyznačování chyb, změn a technických nedostatků zjištěných na korekturním otisku sazby a stanoví jejich vyobrazení a způsob používání.

1 ROZDĚLENÍ KOREKTURNÍCH ZNAMÉNEK

Korekturní znaménka se podle významu dělí na:

- 1) znaménka pro výměnu, vsunutí a vypuštění;
- 2) znaménka pro změny v sazbě;
- 3) znaménka pro zaražení odstavce, nový rádek, změnu písma;
- 4) znaménka pro opravu technických nesprávností v sazbě a otisku, zrušení nesprávně označené korektury.

2 PRAVIDLA PRO POUŽÍVÁNÍ KOREKTURNÍCH ZNAMÉNEK

2.1 Každá chyba v sazbě se vyznačuje na otisku příslušným korekturním znaménkem, které je nutno opakovat spolu s provedenou opravou na pravém okraji otisku, pokud možno souběžně s rádkem, kde je chyba.

2.2 Aby nedošlo k záměně, označují se různé chyby v jednom rádku odlišnými korekturními znaménky, které se opakují na okraji otisku v tom pořadí jako v rádku.

2.3 Při větším počtu oprav nebo na otiscích sazby s několika sloupcí lze vyznačit opravu i na levém okraji otisku.

2.4 Korektury musí být vyznačeny čitelně a jasně. Značení korektur obvykle tužkou se nedovoluje. Autor a korektor značí korekturu odlišnými barvami, které se uvedou na prvním listě korektury.

2.5 Každý otisk musí být podepsán a opatřen datem provedení korektury.

Nahrazuje ČSN 88 0410 z 23. 10. 1968

Účinnost od:
1. 1. 1989**ČSN 88 0410****3. VYOBRAZENÍ A POUŽÍVÁNÍ KOREKTURNÍCH ZNAMÉNEK**

Účel	Vyobrazení	Použití
1	2	3

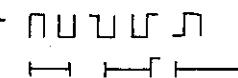
3.1. ZNAMÉNKA PRO VÝMĚNU, VSUNUTÍ A VYPUŠTĚNÍ

3.1.1 Vyměnit nebo
vsunout písmeno,
číslici, znak

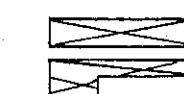
Korekturním znaménkem se přeškrtné chybné písmeno, číslice, znak a na pravém okraji se uveďe správné písmeno. Chybějící písmena se doplní tak, že se znaménkem přeškrtné sousední písmeno a na okraji otisku se písmeno opakuje společně s písmeny chybějícími.

3.1.2 Vyměnit několik za sebou následujících písmen
nebo celá slova

Znaménkem se přeškrtnou písmena nebo slova a na okraji se uveďe správný text.

3.1.3 Vyměnit text
v rozsahu několika
rádek

Znaménkem se přeškrtné chybějící text a na okraji se uveďe správný.

3.1.4 Vsunout slovo
nebo několik slov

Znaménko se uvede v místě, kde chybí slovo, a na okraji se uveďe slovo, které se má vsunout. V případě rozsáhlejší vsuvky se uvede odkaz na rukopis.

3.1.5 Vsunout rádek,
několik rádků,
tabulku apod.

Znaménko se uvede mezi dva rádky a na okraji otisku se uveďe text, který je třeba vsunout. Při rozsáhlejší vsuvce se uvede odkaz na rukopis.

Příklady na provádění korektur

Příklady opravy textu

4

Pravý okraj otisku

5

Korekturních znamének se pořizová promyšleně
a Hospodárně. Chybějící písmena se doplní.

In Tu Lš
Lh Čj

Je-li v řádku víc chyb, použije se různých
korekturních znamének, aby nedošlo k jejich
záměně.

ku Uče odlišných

Množství stejných korekturních znamének
~~vyznačených na okraju~~ činí korekturu
nepřehlednou.

nebo malo
odlišných
znamének

Označování červenou barvou na otisku nedovoluje.

korektur k se

Chybí-li slovo nebo skupina slov, označí se
uveďte text anebo slovo, které je třeba vsunout.

znaménkem
a na okraji se
u znaménka

1

2

3

3.1.6 Vypustit chybná
písmena, slova,
řádky apod.

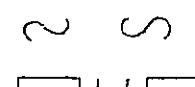

Písmena, slova, řádky, které se mají vypustit, se přeskrtou jedním ze znamének uvedených v bodech 3.1.1 a 3.1.2.

Tato znaménka se opakují na okraji otisku a vpravo od opanovaného znaménka se uvede znaménko pro vypuštění.

3.2 ZNAMÉNKA PRO ZMĚNY V SAZBĚ

3.2.1 Změnit pořadí
sousedních písmen,
slov nebo
skupiny slov

První polovinou znaménka se označí první část a druhou polovinou druhá část sousedních písmen nebo slov, která se mají vzájemně přemístit.

3.2.2 Změnit pořadí
slov

Nad slovy se uvedou číslice v tom pořadí, v jakém mají být slova umístěna.

3.2.3 Změnit pořadí
řádků

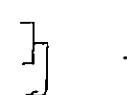
Přehozené řádky se na konci označí čárkou a číslicí ve správném pořadí.

3.2.4 Přesunout část
slova, slovo nebo
několik slov z jednoho
řádku do druhého

Text, který se má přesunout, se zakroužkuje a vede se od něho šipka k místu přesunu.

3.2.5 Přesunout jeden
nebo několik
sousedních řádků

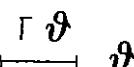

Řádky, které se mají přesunout, se označí na konci hranatou závorkou a vede se od nich šipka k místu přesunu.

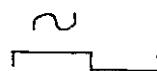
4

5

Korekturna se vyznačuje kuličkovým perem, inkoustem, popř. barevnými barevnými tužkami.

Doplňte ú korekturní znaménko na okraji otisku ještě textem vysvětlujícím, je nutno tento text zakroužkovat.

Pokud jsou slova ve větě vysazena v nesprávném pořadí, uvedou se nad nimi číslice v pořadí, v jakém přesazena mají slova být.

1 2 3 4

U rádkové sazby se může stát, _____ nejsou správně umístěny. _____ že rádek nebo několik rádků, _____

1

3

2

Přehozené rádky označí z boku hranatou závorkou a od ní se vede šipka k místu přesunu.

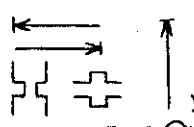
V sazbě může být přehozený rádek nebo několik rádků.

1

2

3

3.2.6 Posunout sazbu k označené zarážce

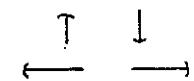
Místo, kam se má posunout sazba, se označí čárkou, k níž směruje šipka nebo se posun sazby označí dalším znaménkem.

3.2.7 Zvětšit mezeru mezi slovy nebo řádky

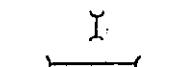
Znaménko se vyznačí v mezeře, kterou je třeba zvětšit.

3.2.8 Zmenšit mezeru mezi slovy nebo řádky

Znaménko se vyznačí v mezeře, kterou je třeba změnit.

3.2.9 Udělat mezeru mezi dvěma slovy nebo řádky

Znaménko se vyznačí v místě požadované mezery.

3.2.10 Zrušit mezeru mezi dvěma slovy nebo řádky

Znaménko se vyznačí v místě zrušení mezery.

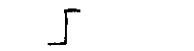
3.2.11 Vyrovnat mezery mezi několika řádky

Znaménko se vyznačí na obou okrajích rádků.

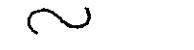
3.3 ZNAMÉNKA PRO ZARAŽENÍ ODSTAVCE, NOVÝ ŘÁDEK, ZMĚNU PÍSMA

3.3.1 Udělat odstavec

Znaménko se vyznačí v tom místě, kde má být udělán odstavec. Podle pořeby se na okraji uvede velikost zarážky.

3.3.2 Vysadit bez odstavce

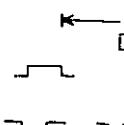
Konec znaménka spojuje ukončení předešlého a začátek následujícího řádku.

4

5

← Rukopis pro sazbu.

Pro vynechanou zarážku nebo pro posunutí textu se používá znaménka, jehož kólek koncové čary značí, kam má text po unout.

nejsou mezery mezi slovy nebo řádky stejné, používají se

korekturní znaménka pro zvětšení nebo změnění mezer.

Zvýšená pozornost se věnuje korekturám matematických textů.

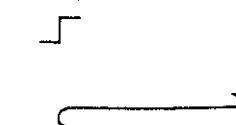
Vědeckojízumný ústav

{Pokud nejsou mezery stejné
v několika řádcích,
označí se tyto řádky po
obou stranách vlnovkou.

✓ každé sazbě mohou být různé chyby a nedostatky. Mohou být způsobeny např. nečitelným náštem v rukopise, přehlédnutím nebo nepozornosí.

Všechny chyby je nutno před tiskem opravit.

1

2

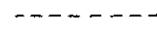
3

3.3.3 Posunout řádek na střed

Znaménko se uvede na začátku a konci řádku, který se má posunout.

3.3.4 Vysadit prostrkaně

Text se podtrhne přerušovanou čárou.

3.3.5 Zrušit prostrkaně

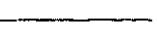
Pod textem se vyznačí obloučky.

3.3.6 Vysadit z jiného druhu písma

Znaménkem se vyznačí slova nebo řádky a na okraji se uvede požadovaný druh písma.

3.3.6.1 Vysadit polotučně

Podtrhnout jednou čárou.

3.3.6.2 Vysadit tučně

Podtrhnout dvěma čárami.

3.3.6.3 Vysadit kurzívou

Podtrhnout vlnovkou.

3.3.6.4 Vysadit polotučnou kurzívou

Podtrhnout čárou a vlnovkou.

3.3.6.5 Vysadit tučnou kurzívou

Podtrhnout dvěma čárami a vlnovkou.

3.4 ZNAMÉNKA PRO OPRAVU TECHNICKÝCH NESPRÁVNOSTÍ V SAZBĚ A OTISKU, ZRUŠENÍ NESPRÁVNĚ OZNAČENÉ KOREKTURY

3.4.1 Obrátit písmeno slovo nebo řádek

Obrácené písmeno, slovo nebo řádek se označí korekturním znaménkem (bod 3.1.1 a 3.1.2), které se uvede na okraji a označí se znaménkem ✓.

4

5

⇒ Autorská korektura ⇐

⇒ <

Pro vyznačování chyb a k jejich opravě se zhotovují korekturní otisky.

Pokud se v korekturních otiscích vyskytne dosti chyb, je nutno po opravě sazby zhotovit užijé korekturní otisky.

polouč.

vovo

Podtrhnout jednou čárou.

Podtrhnout dvěma čárami.

Podtrhnout vlnovkou.

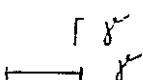
Podtrhnout čárou a vlnovkou.

Podtrhnout dvěma čárami a vlnovkou.

Korekturní otisky se zhotovují na pladkém
papíru nebo na jednoduchých
ních vyznačené korektury byly dobře čitelné.

1

2

3

3.4.2 Vyrovnat okraje
sazby

Znaménko se vyznačí po obou
stranách sazby.

3.4.3 Vyrovnat
účaří písma

Nad písmeny nebo řádkem
a pod nimi se vyznačí čára.

3.4.4 Zesílit nebo zeslabit tisk, opravit nezřetelný tisk, opravit spojení linek

Nesprávně vytiskněná místa se zakroužkují a na okraji se kroužek opakuje.

3.4.5 Změnit
druh linky:
jednoduchá
tupojemná
poloučná
tučná

Nesprávná linka se označí znaménkem, které se uvede rovněž na okraji.

3.4.6 Prodloužit
linku

Znaménkem se označí místo prodloužení linky, šipka znázorňuje směr prodloužení a čárka místo, kam se má linka prodloužit.

3.4.7 Zkrátit
linku

Místo zkrácení linky se přeskrtne znaménkem.

3.4.8 Zrušit nesprávně
vyznačenou korekturu

Korekturní znaménko a změny na okraji se přeskrtou a v textu se podtečkují.

ČSN 88 041

4

8

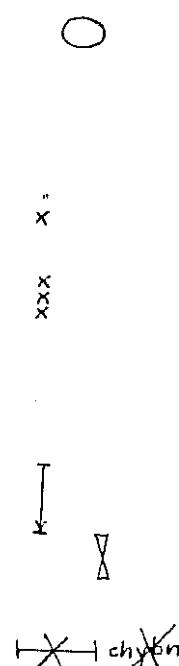
Vyrovnání okraje sazby značíme dvěma svislými čárami u těch řádků, které mají být vyrovnány.

Slova nebo rádky, u níž je třeba význam
účaň, označujeme v textu a na okraji dvěma rovnoběžnými čárami.

Nevhodným označováním chyb v autorských korekturách vznikají často záměny a nejasnosti.

Výrobek	Množství	Cena

Opravy, které byly vyznačeny omylem, se ~~později~~
kují; na okraji se korekturní znaménko spolu s vy-
značenou opravou škrtnou.

Seznam doporučené literatury

- Bass, E.: *Kázáníčka*, Praha, Kentaur/Polygrafia 1993.

Běhal, R.: *Kdo je kdo v sedmdesátileté historii Českého rozhlasu*. Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, Praha 1994.

Blažej, B.: *Grafická úprava tiskovin*, Praha, SPN 1990.

Blažej, B.: *Ruční sazba*, Praha, SPN 1991.

Bohatcová M. a kolektiv: *Česká kniha v proměnách staletí*, Praha, Panorama 1990.

*Boyd, A.: *Příručka pro novináře. Zpravodajství v rozhlasu a televizi*, Praha, Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995.

Co je fotografie, 150 let fotografie, katalog k výstavě ke 150. výročí vynálezu fotografie v Mánesu, Praha, Videopress MON 1989.

Čapek, K.: *Marsyas, Jak se co dělá*, Spisy, sv. XIII, Praha, ČS 1984.

*Čapek, K.: *Jak se co dělá, Jak se dělají noviny*, Praha, Čs. spisovatel 1973.

Česko-anglický a anglicko-český slovníček nakladatelské a tiskařské terminologie, Praha, ŠČKN 1998.

*Defleur, M., L. – Ballová-Rokeachová, S.: *Teorie masové komunikace*, Praha, Karolinum 1996.

Dolanská N.: *Jak se stát Hemingwayem*, Praha, Karolinum 1994.

Dusong, J.-L. – Siegwartová, F.: *Typografie – od olova k počítačům*, Praha, Svojtk a Vašut 1997.

Eisner, P.: *Chrám i tvrz*, Lidové noviny, Praha 1992.

Eisner, P.: *Rady Čechům, jak se hravě přiučit češtině*, Praha, Odeon 1992.

Encyklopédie československých fotografií, Praha, ASCO 1993.

*Foster, N.: *Jak blufovat o žurnalismu*, Praha, Talpress 1995.

Halada, J.: *Člověk a kniha*, Praha, Karolinum 1993.

Hedgecoe, J.: *Velká kniha fotografie*, Praha, Svojtk a Vašut 1996.

Hlaváč, L.: *Dějiny fotografie*, Martin, Osveta 1987.

Hlavsa, O.: *Typografie I., II., III.*, Praha, SNTL 1976, 1981, 1985.

Holub, J. – Lyer, S.: *Stručný etymologický slovník jazyka českého se zvláštním zřetelem ke slovům kulturním a cizím*, Praha, SPN 1992.

Horný, S.: *Od DTP k Pre-pressu*, Praha, Grada 1997.

Horný, S.: *Počítačová typografie a design dokumentů*, Praha, Grada 1997.

Jirák, J. – Šoltys, O. – Nekvapil, J.: *Komunikace a jazyk ve společenském kontextu*, Praha, Karolinum 1999.

Kernermann, L.: *Password. Anglický výkladový slovník s českými ekvivalenty*, Praha, Mladá fronta 1991.